

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Ob zgodovinski obletnici

7. NOVEMBER je zgodovinski dan, ki se ga spominjajo delavci in delovni ljudje vsega sveta. To je obletnica prve socialistične revolucije, ki je dala svetu prvo socialistično deželo in odprla novo epoho socializma.

Prvi sklep, ki ga je sovjetska vlada sprejela, takoj po revoluciji leta 1917, je bil sklep o miru.

Ta sklep ima trajen zgodovinski pomen in Sovjetska zveza se je vselej ravnala pa načelih, ki so v tem dokumentu postavljena.

Lahko rečemo, da ima ta dokument tudi danes svoj veliki pomen. Načelo o miroljubni koeksistenci, ki ga SZ zagovarja, je — lahko rečemo — osnovano na prvem sklepu o miru.

Prav zato, ker ima ta dokument trajno vrednost, smo v počastitev obletnice Oktobrske revolucije, namesto običajnega uvodnika sklenili ponatisniti nekatere odlomke iz dveh sestavkov o miru, ki jih je Lenin napisal leta 1917.

MIR NARODOM
«Sovjetska vlada mora tako predlagati vsem vojskujočim se narodom (tj. njihovim vladam ter delavskim in kmečkim množicam hkrati), da sklenejo takoj plošen mir z demokratičnimi pogoji in da nemudoma sklenejo tudi premirje.»

Glavni pogoj demokratičnega miru je odpoved aneksijam (prisvojitvam) — pa ne v nepravilnem smislu, da je treba vsem državam vrniti izgubljeno ozemlje, temveč v edino pravilnem smislu, naj vsaka narodnost brez izjeme, tako v Evropi kakor v kolonijah, dobi svobodo in možnost, da sama odloči, ali bo ustanovila posebno državo ali stopila v sestav lake druge države.

Ko bo sovjetska vlada ponudila mirovne pogoje, jih mora tudi sama takoj začeti izpolnjevati, to se pravi, sovjetska vlada mora objaviti in raztrgati tajne pogodbe, ki ki jih je sklenil car...

Mirovni pogoji ne bodo naleteli na naklonjenost kapitalistov, sprejeli pa jih bodo z največjo simpatijo vsi narodi. Zbudili bodo siloviti ogenj navdušenja, ki bo naravnost svetovno zgodovinskega pomena, in val vesplošnega ogorčenja nad zavlačevanjem roparske vojne, kajti delavska revolucija proti vojni povsod nezadržno narašča in ne fraze o miru (s katerimi varajo delavce in kmete vse imperialistične vlade), temveč samo prelom s kapitalisti in mirovna ponudba jo lahko poženet naprej.

(Objavljeno v časopisu «Rabočij put» 9. in 10. oktobra 1917)

ODLOČBA O MIRU
«Vprašanje miru je preče, boleče vprašanje. Mnogo se je govorilo in pisalo o njem. Delavska in kmečka vlada, ki jo je postavila revolucija 24.-25. oktobra, predlaga vsem vojskujočim se narodom in njihovim vladam, naj takoj začno pogajanja o pravičnem in demokratičnem miru.»

Pravičen ali demokratičen mir, po katerem hrepeni pretežna večina v vojni izčrpanih, izmučenih in izmoghanih delavcev in delovnih razredov vseh vojskujočih se dežel — mir, ki so ga najodločneje in najvztrajneje zahtevali ruski delavci in kmetje po strmoglavljenju carske monarhije — tak mir je po mnenju vlade takojšen mir brez aneksij (tj. brez prisvojitve tujih ozemelj, brez nasilne priključitve tujih narodnosti) in brez kontribucij.

Pod aneksijo ali prisvojitvijo tujih ozemelj razume vlada — v skladu s pravno zavestjo, ki je v demokraciji na sploh, v delovnih razredih pa še posebej — vsako priključitev majhne ali šibke narodnosti k veliki in močni državi, če ni ta narodnost izrecno, jasno in prostovoljno izrazila svojega privoljenja in želje, ne glede na to, kdaj se je ta nasilna priključitev izvršila, in tudi ne glede na to, kako razvit ali zaostal je narod, ki ga je neka država nasilno priključila ali nasilno zadržala v svojih mejah. In končno, ne glede na to, ali živi ta narod v Evropi ali v daljnih prekoceanskih deželah.

Aneksija, tj. prisvojitve in nasilje je, če neka država nasilno zadržuje v svojih mejah kateri koli narod, če mu navzlic svoji želji, ki jo je izrazil — ne glede na to, ali je to željo izrazil v tisku, na ljudskih zborovanjih, s sklepi strank ali z upori in vstajami proti narodnemu zatiranju — ne da pravice, da bi s svobodnim glasovanjem po umiku prav vseh čet gospodujočega ali sploh močnejšega naroda, brez vsakega pritiska odločil o oblikah svojega državnega obstoja.

V nadaljevanju te vojne zaradi tega, da bi se odločilo, kako naj si močni in bogati narodi razdele med seboj šibke narodnosti, ki so si jih nasilno priključili, vidi vlada največje hudodelstvo proti človeštvu in svečano izjavlja, da je pripravljena takoj podpisati mir, ki bi končal to vojno z navedenimi, za vse narodnosti brez izjeme enako pravičnimi pogoji.

Delavska in kmečka vlada, ki jo je postavila revolucija 24.-25. oktobra in se opira na sovjetske delavskih, vojaških in kmečkih odposlancev, mora takoj začeti mirovna pogajanja. Obrniti se mora (Nadaljevanje na 4. strani)

Po obračunu delovanja dosedanje občinske uprave v Nabrežini

Volivci, dajte svoj glas Občinski listi, ki se zavzema za najširšo demokratično enotnost

Dosedanje uprava občine Devin-Nabrežina, v kateri so bili predstavniki komunistov, sedanje Skupne slovenske liste in bivše Neodvisne socialistične zveze, je uživala veliko zaupanje večine občanov.

Čeravno smo bili ideološko razdeljeni, smo delovali složno in lojalno ter konkretno dokazali, da je sožitje tudi v praksi in ne le v teoriji možno.

Občani izražajo željo, naj bi taka uprava, kot je bila dosedanja, vodila občino tudi po volitvah. Mi komunisti v celoti soglašamo s to željo. Prav zato smo predlagali ustanovitev enotne občinske liste, ki naj bi bila osnovana na najširši osnovi.

Slovenski demokratični zvezi v Nabrežini smo poslali pismo, v katerem predlagamo, naj bi se po volitvah sporazumeli glede skupne občinske uprave, toda predstavniki nabrežinske Slovenske demokratične zveze nočejo sprejeti nobene obveznosti. Pravijo, da bodo videli kako bo po volitvah.

Te besede bi lahko marsikaj utegnile pomeniti in mi ne bi hoteli misliti, da bi lahko pomenile tudi morebitno sodelovanje z demokristjani, tj. s tistimi, ki raznarodujejo slovenske kraje in ki menijo, da bodo «razbili rdeči obroč v gornji tržaški okolici».

Mi vemo, kakšne načrte imajo demokristjani, vemo, da se želijo polastiti podeželskih občinskih uprav, začeti v Nabrežini, in nadaljevati raznarodovanje Slovencev. Da se jim delajo skomine po nabrežinski občini, so pokazali tudi s tem, da so preteklo nedeljo pripeljali v neki sesljski hotel vse državne tajnike njihove stranke in da je le-ta govoril raje v majhnem obrobnem naselju, nego v katerem izmed velikih italijanskih mest, kot bi se spodobilo.

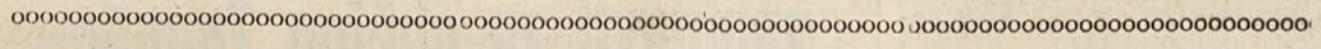
S tem, da ni prišlo do skupnega nastopa domačinov na volitvah, je nedvomno bila oslABLJENA ENOTNOST med Slovenci, tista enotnost, ki je predpogoj uspešnega boja za pravice Slovencev na tako izpostavljenem področju naše dežele. Že dosedaj, ko smo enotno nastopali je bila naša borba težka. To se je izkazalo tudi tedaj, ko so poslali na občino prefekturnega komisarja, da je podpisal dekret o gradnji še enega begunskega naselja (in tu želimo poudariti, da so naselitvi v devinsko-nabrežinski občini nasprotovali tudi begunci sami, ker bi raje živeli v bližini mesta). To potrjujejo tudi številne ovire, na katere je naletela občinska uprava pri ustanavljanju slovenskega otroškega vrtca v Sesljanu. Ta vrtec je sedaj ustanovljen, toda vedeti je treba, da je ustanovitev rezultat, e-notne borbe političnih skupin, ki sodelovale v dosedanji občinski upravi, kakor tudi staršev iz Seslja-

na in Vižovelj. (Tu želim poudariti tudi dejstvo, da je bilo zadržanje nadrejenih oblasti v zadevi slovenskega otroškega vrtca v Sesljanu povsem drugačno od zadržanja pri ustanavljanju italijanskih vrtcev in šol v čisto slovenskih vaseh.)

Pod dosedanjo občinsko upravo se je tudi gospodarsko-socialni položaj občine občutno izboljšal. Danes je devinsko-nabrežinska občina med gospodarsko najboljšimi občinami v deželi. Iz davčnih seznamov je bilo črtanih okoli 250 manj imovitih očanov, v glavnem upokojeincev. Kljub temu pa ni občinska uprava povišala davkov ostalim občanom na splošno, pač pa je poskrbela za pravičnejše obdavčenje. Pri tem se je raznala

po na čelu: kdor več poseduje, naj tudi večji davek plačuje. Obdavčeni so bili v prvi vrsti bogataši, ki si gradijo luksuzne vile ob obali. Devinski princ, ki do nedavnega ni bil niti vpisan v seznam davkoplačevavcev, je sedaj obdavčen za en milijon lir, papirnica v Stivanu pa bo letos plačala triindevset milijonov lir davka. Občinska uprava je vzorno skrbela za vse občinske ustanove in zlasti za šole ter otroške vrtce, tako slovenske kot italijanske. To javno priznavajo tudi predstavniki šolskih oblasti. Ena izmed pglavitnih skrbi, katere ni dosedanja uprava niti za hip opustila, je bila: zaposlitev

ALBIN SKRK
(Nadaljevanje na 4. strani)

SZ bo nadaljevala politiko miru in miroljubnega sožitja

Delegacija KPI se je vrnila iz Moskve - Vodstvo naše partije bo proučilo odgovore, ki jih je delegacija prejela v zvezi z zamenjavo Hruščova

V dneh od 30. oktobra do 1. novembra so bili na sedežu CK KP SZ v Moskvi razgovori med delegacijama KP Sovjetske zveze in KP Italije. V delegaciji KP SZ so bili: prvi sekretar CK Brežnjev, člana Presidiuma in sekretarja CK Podgorni in Suslov in sekretar CK Pomariov; v delegaciji KPI pa so bili: član tajništva in vodstva Berlinguer in člana vodstva Buffalini in Sereni. Razgovori so potekali v odkritosrčnem prijateljskem ozračju. Delegaciji sta si izmenjali informacije in mnenja o aktivnosti obeh partij ter o problemih, ki stojita pred njima. Razpravljali sta tudi o vprašanjih mednarodnega komunističnega in delavskega gibanja, ter o njegovi enotnosti. Potrjena je bila tudi obveznost obeh partij v boju za mir in miroljubno sožitje med državami z različno družbeno ureditvijo ter za napredovanje stvari demokracije in socializma na vsem svetu.

Tako pravi skupno poročilo, ki

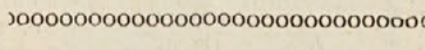
TELEVIZIJSKA VOLILNA TRIBUNA
V ponedeljek 9. novembra ob 21. uri bodo po televiziji govorili tovariši
poslanec G. C. PAJETTA
senator E. PERNA
in poslanec L. BARCA

je bilo objavljena istočasno v Moskvi in Rimu.

Kot znano je delegacija KPI odpotovala v Moskvo v zvezi s spremembami v sovjetskem partijskem in državnem vodstvu.

Ob povratku v Rim, je tovariš Berlinguer izjavil:

«Glavni predmet razgovorov s sovjetskimi tovariši so bila vprašanja mednarodnega komunističnega in delavskega gibanja in nje-

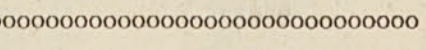

Vprašanja vojaških služnosti

Iz govora tovariša Jarca v deželnem svetu

Naš deželni svetovavec tovariš Jože Jarc je pretekli teden v deželnem svetu govoril o vprašanjih vojaških služnosti. Poudaril je, da so vojaške služnosti občutno prizadele tudi Doberdob in druge kraje na Goriškem, zlasti Štandrež in sovodenjsko občino, tj. področja, na katerih žive Slovenci; da zavirajo razvoj teh krajev in škodujejo razvoju industrije in kme-

gove enotnosti. Splošni vtis, ki smo ga odnesli iz teh razgovorov je, da ostajajo v veljavi smernice Togliattijevih zapiskov in stališč, ki so bila sprejeta na zadnjem sestanku CK KPI. V razgovorih smo seznanili sovjetske tovariše z odmevi in zaskrbljenostjo, ki jo je povzročila sprememba v vodstvu sovjetske partije in vlade z zamenjavo Hruščova. Z veliko odkritosrčnostjo smo poleg tega obrazložili sovjetskim tovarišem začudenje in pridržke, ki jih je povzročil način, kako so bile te spremembe izvedene in prikazane. Vodstvo KPI bo proučilo odgovore in elemente za presojo, ki so jih dali sovjetski tovariši.

Tištva. Podčrtal je, da bi morali spremeniti zakon o vojaških služnostih, povrniti vso škodo, ki jo trpe lastniki zemljišč in drugih nepremičnin zaradi teh služnosti in da bi pravzaprav morali skrbeti področja, podrejena vojaškim služnostim. V svojem govoru se je skliceval tudi na zahteve, ki jih je pred nedavnim soglasno odobril goriški pokrajinski svet.

Kljub vsem zagotovitvam "levega centra," slovenska liceja in trgovska akademija še vedno brez primerne sedeža

Izjava tržaške federacije KPI

Pretekli teden so dijaki slovenskega znanstvenega in klasičnega liceja v Trstu stavkali v znak protesta, ker omenjeni šoli še nimata ustreznega sedeža. Kot je znano sta bili obe omenjeni šoli doslej nastanjene v nekem zasebnem poslopju v ul. Lazzaretto Vecchio. Novo poslopje, ki ga gradijo pri Sv. Ivanu. še ni dokončano, najemniška pogodba v starem poslopju pa je zapadla. Tako se je zgodilo, da sta obe šoli ostali brez strehe. Sredi šolskega leta so dijake «potisnili» v prostore učiteljskega, kjer je že vrsto let «potisnjena» tudi trgovska akademija. Seveda se zaradi tega mora sedaj vršiti pouk v dveh izmenah, kar je združeno z velikimi nevšečnostmi.

Poslanka Marija Bernetič in senator Vittorio Vidali sta v zvezi s temi problemi naslovila ministru za javno vzgojo posebno vlogo, v kateri zahtevata nujne ukrepe. Deželni svetovalec Paolo Sema pa je podobno vlogo naslovil deželni odboru.

Tržaška federacija je v zvezi s problemi omenjenih slovenskih šol objavila naslednje poročilo:

«Stavka, ki so jo proglasili dijaki znanstvenega in klasičnega liceja s slovenskim učnim jezikom, katerih sedež se gradijo na Lonjerski cesti, je prinesla na dan resnično nevzdržem in sramoten položaj.

Gradnjo novega sedeža za omenjena zavoda, ki sta nameščena v popolnoma neustreznih prostorih, je komunistična skupina zahtevala že v prvem izvoljenem pokrajinskem svetu. Sklep za zidavo nove stavbe je bil sprejet leta 1957, zadnji denarni znesek pa je bil vključen v gospodarski načrt za leto 1957-58. Tedanji pokrajinski svet, ki je bil razpuščen leta 1960, je sicer dobil ustrezno denarna sredstva, pristojni organi pa še niso odobrili predloženih načrtov, in zato se dela niso mogla začeti.

Končno je bil temeljni kamen nove stavbe položen v prvih dneh oktobra leta 1961. Od tedaj naprej, in sicer v vprašanju, ki so ga komunistični svetovaleci postavili 24. oktobra leta 1961, se je komunistična skupina stalno zanimala za zadevo ter sproti zahtevala, naj se gradnja zaključi. Na vprašanje, ki je bilo postavljeno 24. oktobra, je pristojni odbornik odgovoril svetovalecu Gombaču, da «se je podjetje obvezalo, da bo dokončalo šolo v 420 delovnih dnevih, da pokrajinska uprava ne namerava odobriti podaljšanj, razen v nepredvidnih primerih, kot je to običaj pri vseh javnih delih, in da ne obstaja več nobena zapreka glede gradnje»

Po tem odgovoru je pokrajinski odbor stalno dajal zagotovitve glede tega vprašanja, in prav letos julija je predsednik pokrajine v svojem poročilu o proračunu dejal med drugim: «Z začetkom prihodnjega šolskega leta bodo trgovska akademija ter klasični in znanstveni licej s slovenskim učnim jezikom dobili nov in udoben sedež».

Naknadno, in sicer septembra meseca, je komunistična skupina ponovno posredovala (eno vprašanje in priporočilo je v tem pogledu predložil na zadnjih sejah pokrajinskega sveta tudi svetovalec Gombač), ko sta se svetovalec Colli in Bortolotti srečala s pokrajinskimi

upravitelji. Zagotovljeno jima je bilo, da bo nova stavba delno dograjena do začetka šolskega leta, da bo lahko sprejela del dijakov, drugi del pa naj bi se vselil po božičnih počitnicah.

Zato preseneča izjava predsednika pokrajine delegaciji slovenskih dijakov, da se bosta lahko oba liceja vselila v novo stavbo po božičnih praznikih, trgovska akademija pa šele prihodnjega marca.

Celotno vprašanje razkriva obsodbe vredna dejanja ter dokazuje v kakšnem podrejenem stanju so krajevne ustanove s sedanjo zakonodajo.

Od leta 1957 do odobritev načrtov so potekla tri leta; od položitve temeljnega kamna do danes so minila nadaljnja tri leta; šola pa še ni dokončana. Zaradi takega stanja bi moral pokrajinski odbor najbolj odločno posredovati in protestirati, hkrati pa bi moral zahtevati, naj tudi pokrajinski svet izreče svojo obsodbo, ne pa dajati zagotovila, ki so se pokazala neosnovana.»

SLOVENSKO GLEDALIŠČE

V soboto, 7. novembra ob 20.30 premiera,

v nedeljo, 8. novembra ob 16. in ob 20. uri ponovitev v Prosvetni dvoran na Verdijevem Korzu, 13 v Gorici

V torek, 10. novembra ob 20.30 in

v sredo, 11. novembra ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah

ANG. BEOLCO - RUZANTE LA MOSCHETA

ali komedija o finem govorjenju

*

GLASBENA MATICA - TRST

Obvešča vse ljubitelje glasbe o koncertu študentov Glasbene Akademije iz Beograda, ki bo v petek 6. novembra ob 21. uri v dvorani «Circolo della Cultura e delle Arti» v gledališču Verdi.

OO

O «bazovskih problemih»

Po sestankih, v Bazovici, katerih so se udeležili tudi poslanka Marija Bernetič, senator Vidali, občinski svetovalec Grbec in pokrajinski svetovalec Gombač, so tudi nekateri predstavniki tržaške občinske uprave prišli v Bazovico in se seznanili s številnimi perečimi vprašanji.

O čem se je razpravljalo na omenjenih sestankih? O vprašanjih, ki so v Bazovici živo občuteni, tj.: o asfaltiranju vaških cest, o kanalizaciji, o ureditvi smetišč, o javni razsvetljavi, o ureditvi otroškega vrta, o postavitvi javnih dvojezičnih napisov itd.

Svetovalec Gombač in Grbec sta na pristojnem mestu zahtevala, naj se ugodi zahtevam Bazovcev in izpolni dane obljube.

Občinski odbornik za javna dela Colautti je omenjenima svetovalecema tako-le odgovoril:

«Javna dela sledijo določenemu vrstnemu redu in so odvisna od

Doberdob :

Tragična smrt mladega delavca

V nedeljo 1. novembra so v Doberdobu pokopali 22-letnega Adriana Gergoleta, ki se je ubil z motorjem v Tržiču. Do nesreče je prišlo v petek zvečer, ko se je vračal z dela.

Pokojni Adrian je bil član doberdobske sekcije KPI, kateri je z vneto pomagal pri organizacijskem delovanju.

Na njegovi zadnji poti so ga spremljali številni vaščani, njegovi sovrstniki iz bližnjih vasi, s Krasa in Furlanije.

Med številnimi venci je bil tudi venec doberdobske sekcije KPI.

Materi in očetu, sestram in bratom ter ostalim sorodnikom pokojnega Adriana izrekajo doberdobski tovariši najboblje sožalje.

Sožalju se pridružuje tudi «Delo».

V počastitev spomina

V počastitev spomina Jožka Maver iz Boljunca, ki je umrl pred dvema mesecema, darujejo sorodniki 1.000 da «Delo».

Slovenska brošura o Togliattiju

(m.c.) Brošura o Togliattiju, ki je izšla pretekli teden kot posebna priloga «Dela», je naletela na veliko odobravanje bravcev.

Brošura, ki ima 36 strani, je okusno urejena. V njej so objavljeni življenjepisni podatki Togliattija, njegovi Jaltski zapiski v celoti in več odlomkov iz njegovih govorov in člankov. Med objavljenimi gradivom srečamo tudi pismo, ki ga je Togliatti poslal «Delu» ob 40-letnici ustanovitve, odlomek iz govora, ki ga je imel 1. maja 1955 v Trstu in odlomek iz članka, ki ga je napisal po zadnjem obisku v Jugoslaviji.

Zvezek je opremljen s slikami iz življenja Togliattija, med katerimi je tudi zadnja njegova slika, ki je bila posneta na Jalti nekaj minut preden ga je zadela kap. Na dveh straneh so objavljene slike, ki so bile posnete med njegovim obiskom v Trstu leta 1955.

Brošura o Togliattiju je vredna, da pride v sleherno hišo naših tovarišev in prijateljev in da se ohrani kot dokument žive aktualnosti in prav zato jo je «Delo», s podporo osrednjega vodstva in deželnega komiteja KPI izdalo in še prodaja po nizki ceni.

OO

Nadaljevanje

Nabrežina

domače delovne sile. In res je sedaj brezposelnost v naši občini skoraj nepoznana. Tudi v štirinajstih papirnici, kjer so se pred leti dogajale diskriminacije, dela pomembno število domačinov. Prav tako je občinska uprava stalno skrbela za razvoj turizma, ki je, zlasti na obalnem področju občine eden izmed glavnih virov gospodarstva. Tudi ribolovu smo posvečali veliko pažnjo. Naša uprava se je prva izrekla proti nevarnosti, ki bi jo tako ribolovu kakor tudi turizmu prinesel naftovod, iz katerega bi se širila okužba morske vode. Zato se je izrekle proti gradnji naftovoda ob naši obali.

Tudi na področju kamnolomov smo skušali doseči čimveč koristi za vso občino. Uspeh na tem področju pa je bil manjši, ker imamo vezane roke zaradi najeminskih pogodb.

Prav tako smo posvečali veliko pozornost kmetijstvu in zlasti vinogradništvu. Na tem področju je zlasti lep uspeh zabeležila vinska razstava, ki se je vršila že tri leta zaporedoma.

Z naštevanjem podobnih primerov bi lahko še nadaljeval, toda že primeri, katere navajam potrjujejo ugotovitev, ki sem jo uvodoma omenil. Obračun, ki ga podajamo je pozitiven. Tudi zato bi morala enotna demokratična uprava, sestavljena iz domačinov, tudi v bodoče upravljati našo občino. Samo taka uprava more štiriti gospodarsko-socialne interese občinov in zaježiti val raznarodovanja Slovencev.

Volvce vabimo, naj dajo svoj glas Občinski listi. Le tako bodo prispevali k vzpostavitvi enotne demokratične občinske uprave. Nabrežinske voditelje SSL pa še enkrat vabimo, na pameten premislek in razgovor.

Oktohrska revolucija

ramo tako na vlade kakor na narode. Vlad ne smemo ignorirati; s tem bi namreč zavlekli možnost za sklenitev mira, ljudska vlada pa tega ne sme storiti. Ni mamo pa nobene pravice, da se ne bi hkrati obrnili tudi na narode. Povsod so vlade in narodi v spori med seboj in zato moramo narodom pomagati, da sami posežejo v vprašanja vojne in mira.

Ne zakrivamo si in si nikdar nismo zakrivali oči pred težavami. Vojne ni mogoče končati s tem, da se ji nekdo odpove, vojne ne more končati samo ena stran. Predlagamo premirje za tri mesece, ne odklanjamo pa tudi krajšega roka, da bi si vsaj za nekaj časa oddahnila izmučena armada.

Ko predlagamo takojšnjo sklenitev premirja, se obračamo na zavedne delavce tistih dežel, ki so mnogo storili za razvoj proletarskega gibanja. Obracamo se tako na delavce Anglije, kjer je bilo čartistično gibanje, kakar na delavce Francije, ki so že večkrat z vstajami pokazali vso moč svoje razredne zavesti, in na delavce Nemčije, ki so vzdržali boj z zakonom o socialistih in ustvarili mogočne organizacije.

Vlada in buržoazija bosta napeli vse sile, da bi se združili in v krvi zadušili delavsko in kmečko revolucijo. Toda tri leta vojne so dovolj izučila množice. Sovjetsko gibanje se širi tudi v drugih deželah, v nemški mornarici je prišlo do upora, ki so ga zatrli junckerlji krvnika Viljema. Končno moramo vedeti, da ne živimo sredi Afrike, temveč v Evropi, kjer se kmalu vse razve.

Delavsko gibanje bo zmagovalo in utrla pot k miru in socializmu.

(Objavljeno v «Pravdi» dne 9.10. novembra 1917).

SET

nih kadrov. Porajajo se novi orjaki, s katerimi bodo «skromne» evropske skupine le težko tekmovale: potencial, ki ga tako ustvarjajo, bo vso svojo ekspanzivno moč pokazal že v prihodnjih letih.

Toda tudi v Združenih državah začinjajo zdajšnji ekspanzijski procesi, ki so se doslej uresničevali v oračju denarne trdnosti, kazati napetosti: pred kratkim so cene pokazale jasnejšo težnjo po naraščanju; v avtomobilski industriji rešujejo zdaj sporno vprašanje o krog obnovitve delovne pogodbe, s katero naj bi se zvečale plače, in prav verjetno bodo narasle cene tudi za avtomobile; podobne zahte po zvišanju cen so postavile tudi železarske skupine. Naposled je tudi plačilna bilanca, ki je zaznamovala občutno zboljšanje v prvem tromesečju, znova pokazala deficit 670 milijonov dolarjev v drugem letošnjem tromesečju.

(Konec prihodnjic)

Herojski boj

zanov, trde, toda nežne obraze trpinčenega ljudstva, oči polne zupanja, smo se osebno prepričali o tem, da so to pogumni, nezlomljivi ljudje, polni heroizma in junštva.

TISTO, KAR JE UTRJENO S KRVJO, JE ZVEZANO ZA VEDNO

Srečanje borcev dveh bratskih armad pri Zaječaru je lepo opisal ukrajinski pisatelj Aleksander Levada:

«V nobeni deželi,» piše, «zunaj meja naše domovine nismo videli in brzkonc tudi ne bomo videli nič, kar bi nam bilo tako blizu po duhu, po načinu življenja in običajih, kakor smo videli tu, v Jugoslaviji. Ze v prvem jugoslovanskem mekakor smo videli tu, v Jugoslaviji, mi je dejal neki tamkajšnji partizan:

«Bratski narod — bratski jezik. Vi pravite «drug» in mi pravimo «drug»; vi pravite «svoboda», mi pa «sloboda», vi pravite «smrt fašizmu» in mi pravimo «smrt fašizmu».

«Ni dvoma, da so dobili Nemci o Jugoslaviji vtis kot o najbolji negotoljubni deželi na svetu... Z ramo ob rami smo se borili z jugoslovanskimi vojniki... V srditih spopadih smo jih videli ob sebi, skunaj smo pretili kri v boju proti skunemu sovražniku. Mi tega nikoli ne bomo pozabili, kakor ne bodo pozabili niti jugoslovanski narodi. Tisto, kar je utrjeno s krvjo, je zvezano za vedno».

OO

Slovenski otroški vrtec v Križu

Kot smo že poročali, je slovenski otroški vrtec v Križu v tako slabem stanju, da ne more nuditi jamstva za varnost otrok in vzgojiteljic. Zaradi tega so pred kratkim vrtec zaprli in otroci so morali ostati doma. To je povzročilo veliko nezadovoljstva v Križu.

Naša občinska svetovalec tov. Gombač in Jole Burlo sta povabila pristojnega občinskega odbornika, naj nemudoma ukrene vse kar je potrebno, da se odpravi ta nevšečnost. Predlagala sta, naj slovenski otroški vrtec začasno preseleji v poslopje italijanskega vrta. Ta predlog je bil sprejet.

Pripominjamo, da je to samo začasna rešitev in da se mora za slovenske otroke nujno preskrbeti ustrezne prostore. Kot znano je bil slovenski otroški vrtec nastanjen v starem šolskem poslopju.

Tudi strokovna šola, ki se nahaja med Križem in Nabrežino, di morala biti v Križu in ne tako daleč stran od vasi.